

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยนั้นปัญหาเรื่องคนไร้สัญชาติถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญเรื่องหนึ่งของสังคมไทยสืบเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน บุคคลไร้สัญชาติไทยเหล่านั้นไม่ได้ต้องการเป็นคนไร้สัญชาติ เพราะความที่มีสถานะเป็นคนไร้สัญชาตินี้ทำให้บุคคลเหล่านั้นไม่ได้รับสิทธิของความเป็นมนุษย์เท่าที่มนุษย์คนหนึ่งบนโลกพึงควรได้รับ ในสังคมไทยก็เช่นกันเมื่อบุคคลเหล่านั้นไม่ใช่คนสัญชาติไทย เขาก็ไม่ได้รับสิทธิเช่นเดียวกับคนในชาติที่มีสัญชาติไทย ปัญหาสถานะบุคคลตามกฎหมายของบุคคลเหล่านั้นเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตเป็นอุปสรรคต่อการได้รับสิทธิต่างๆ ที่ดีจากรัฐภาวะคุณภาพความมั่นคงในชีวิตที่สำคัญในระดับปัจเจกบุคคล คือ การขาดสิทธิขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างเป็นปกติเกือบทุกด้าน ได้แก่ สิทธิในการรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมาย สิทธิในการรักษาพยาบาลและบริการ สิทธิในการทำงาน และได้รับการคุ้มครองแรงงานตามกฎหมาย สิทธิในการศึกษา สิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และสิทธิในการเข้าถึงคุณภาพชีวิตของมนุษย์อื่นๆ ได้แก่สิทธิในการเดินทางออกนอกพื้นที่ที่อาศัยอยู่ สิทธิในการเคลื่อนไหว สิทธิในการก่อตั้งครอบครัวตามกฎหมาย และสิทธิในการครอบครองทรัพย์สิน เป็นต้น รวมถึงปัจจัย 4 ที่มีความจำเป็น คือ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ยารักษาโรค สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสิ่งสำคัญพื้นฐานในการดำรงชีวิต แต่สิ่งที่คุณเหมือนว่าจะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุดคือ ยารักษาโรค เพราะเมื่อมีอาการเจ็บป่วยไม่ว่าจะเป็นทางร่างกายหรือจิตใจแล้วไม่ได้รับการรักษาก็อาจถึงแก่ความตายได้ในที่สุด หรือเมื่อร่างกายอ่อนแอก็ไม่สามารถจะประกอบอาชีพได้ โรคบางโรคถ้าเป็นแล้วไม่ได้รับการรักษาก็อาจกลายเป็นโรคระบาดแพร่เชื้อสู่คนอื่นกลายเป็นปัญหาตามมาอีก ดังนั้นเมื่อมนุษย์ทุกคนเกิดมามีสิทธิที่จะได้รับการรักษา

หลักประกันสุขภาพเริ่มรู้จักอย่างเป็นทางการ คือ โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า หรือโครงการนโยบาย 30 บาท รักษาทุกโรค ซึ่งเป็นการสร้างหลักประกันสุขภาพให้กับคนไทยแบบถ้วนหน้า ซึ่งอยู่ในสมัยที่พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตรเป็นนายกรัฐมนตรี หนึ่งในนโยบายประชานิยมโดยใช้เกณฑ์การร่วมจ่าย ณ จุดรับบริการ ของผู้มีสิทธิ ได้รับบริการเป็นเงิน 30 บาท โดยรัฐได้กำหนดให้ผู้ที่มิสิทธิถือบัตรทองคือ ผู้ที่ยังไม่ได้รับสิทธิการรักษาพยาบาลตามกฎหมาย หรือระเบียบอย่างอื่น ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและครอบครัว ลูกจ้างที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติประกันสังคม เป็นต้น และให้กับทุกคนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ดังนั้น ผู้ทรงสิทธิ ในสมัยนั้น ซึ่งไม่จำกัดเฉพาะสัญชาติไทยเท่านั้น หากแต่หมายถึง ประชากรทุกคนที่มีฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรของประเทศไทยบันทึกไว้ ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้อาจหมายถึง คนที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย หรือคนต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมายแต่ได้รับการผ่อนผัน หรือได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว คือประชาชนทุกคนในรัฐรวมไปถึงคนไร้สัญชาติแต่ไม่ไร้รัฐ ก็สามารถเข้าถึงหลักประกันสุขภาพนี้ได้ ผู้ที่มีสิทธิได้รับและใช้บัตรทองในสมัยนั้นไม่มีการแบ่งแยกสัญชาติ หากมีเอกสารหลักฐานยืนยัน มีบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ และทะเบียนบ้านในเวลานั้น ผู้ทรงสิทธิในหลักประกันสุขภาพยังไม่ได้เป็นประเด็นสำคัญ

นับตั้งแต่ที่พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 บังคับใช้ ผู้ทรงสิทธิในหลักประกันสุขภาพเริ่มเป็นประเด็นสำคัญคนไร้สัญชาติซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทยก็ถูกปฏิเสธการได้รับสิทธิในหลักประกันสุขภาพ ทำให้คนไร้สัญชาติแต่ไม่ไร้รัฐถูกเรียกเก็บบัตรทองนั้นคืน

ถึงแม้ประเทศไทยในปัจจุบันนั้น จะได้มีระบบหลักประกันสุขภาพที่ครอบคลุมไปถึงคนไทยทุกคน โดยอยู่ภายใต้กรอบนโยบายของโครงการที่มีชื่อว่าหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า หรือที่เรียกกันว่า บัตรทอง แต่ในความเป็นจริงแล้วโครงการนี้ไม่สามารถที่จะครอบคลุมคนไทยทุกคนได้ เนื่องจากการตีความผู้มีสิทธิในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้านั้น ตีความเฉพาะให้กับบุคคลที่มีสัญชาติไทย และมีหมายเลขบัตรประชาชน 13 หลักเท่านั้น หมายความว่า บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย และไม่มีหมายเลขบัตรประชาชน 13 หลัก ถูกตัดสิทธิการได้หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าจากรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่บุคคลไร้สัญชาติไทยนั้น มักอยู่บริเวณชายแดนไทยที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านของประเทศไทย โดยเรียกคนกลุ่มนั้นว่า คนชายขอบ และถึงแม้ว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2553 เห็นชอบการให้สิทธิ (คืนสิทธิ) ขึ้นพื้นฐานด้านสาธารณสุขแก่บุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2553 เป็นต้นมา แต่นั่นก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยบรรเทาให้บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยบางกลุ่มเท่านั้น และได้รับสิทธิการรักษาเพียงเบื้องต้นเท่านั้น แต่ถ้าเป็นการรักษาในระดับทุติยภูมิ ตติยภูมิ ก็ไม่มีสิทธิได้รับการรักษาภายใต้โครงการ

หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าอยู่ดี คนไร้สัญชาติเหล่านั้นส่วนใหญ่เป็นผู้มีฐานะยากจน กับทั้งอาศัยอยู่ในถิ่นห่างไกลทุรกันดาร ไร้ความรู้ หรือมีความรู้น้อยเพราะไม่ได้รับการศึกษาเท่าที่ควร สถานการณ์ด้านการบริการทางด้านสาธารณสุขพบว่า ส่วนใหญ่คนไร้สัญชาติที่มีอาการเจ็บป่วยที่เข้ามารักษาตามโรงพยาบาลมีอาการหนัก เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้หากอาการไม่หนักจริงๆ มักจะอดทนไม่มาหาหมอ อีกทั้งยังพบว่าหลายโรคนั้นหากได้เข้ารับการรักษาพยาบาลตั้งแต่แรกเริ่มมีอาการไม่หนักมาก แต่เพราะการเข้าไม่ถึงบริการด้านสุขภาพ ทำให้ผู้ป่วยเหล่านั้น เมื่อมีการเจ็บป่วยก็ไม่กล้าที่จะเข้ามารักษาตัวแต่กลับเลือกที่จะรักษาด้วยตัวเองที่บ้าน หรือรอให้เป็นหนักก่อนแล้วค่อยจึงมารักษา ซึ่งในบางครั้งก็ไม่อาจที่จะเยียวยาหรือรักษาได้ เนื่องจากเป็นหนักแล้วหรือโรคที่เป็นอยู่นั้นเป็นโรคติดต่อทำให้โรคติดต่อนั้นลุกลามแพร่กระจายกันอย่างรวดเร็ว และก็ยากที่จะระงับยับยั้งมิให้โรคนั้นแพร่กระจายออกไปได้ และด้วยหลักมนุษยธรรมของความเป็นหมอ เมื่อมีคนป่วยบางโรงพยาบาลจำเป็นต้องรักษาเนื่องจากเห็นแก่หลักมนุษยธรรม ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ร่วมโลก ก็ทำหน้าที่เข้ารักษาพยาบาลอย่างเต็มที่ แม้ผู้ป่วยจะไม่มีเงินรักษาพยาบาลแต่หมอมเหล่านั้นก็ไม่อาจปฏิเสธได้

ปัญหาเรื่องของการไร้สถานะของบุคคลกลุ่มนี้ จึงไม่เป็นเพียงปัญหาของพวกเขาเองเท่านั้น หากแต่เป็นปัญหาของโรงพยาบาลอีกด้วย หากไม่มีนโยบายการให้บุคคลกลุ่มนี้สามารถเข้าถึงสิทธิในหลักประกันสุขภาพได้ ก็เท่ากับเป็นการปล่อยภาระให้กับโรงพยาบาลด้วย และภาระเหล่านี้ก็ส่งผลกระทบต่อไปยังสุขภาพของคนที่ในพื้นที่ด้วย เนื่องจากโรคบางโรคที่ไม่รีบรักษากลายเป็นโรคระบาด ซึ่งเท่ากับว่าความมั่นคงด้านสุขภาพของคนกลุ่มนี้จะกระทบต่อความมั่นคงด้านสุขภาพของคนที่มีสัญชาติไทยด้วย

จะเห็นได้ว่าการที่บุคคลไร้สัญชาติไม่สามารถเข้าสู่สิทธิในหลักประกันสุขภาพที่รัฐจัดให้นั้นทำให้เกิดผลกระทบในหลายๆ ด้านความเป็นคนไร้สถานะทางกฎหมายก็ถือว่าเป็นสิ่งที่เลวร้ายในการดำรงชีวิตสำหรับพวกเขาเหล่านั้นแล้วไม่ว่าจะเป็นการกีดกันสิทธิในเรื่องที่อยู่อาศัย การเดินทาง การประกอบอาชีพฯ ล้วนแล้วแต่ทำให้พวกเขาใช้ชีวิตเป็นไปด้วยความอยากลำบาก ขาดอิสระและเสรีภาพจึงอยากให้มีสิทธิในการรักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแก่บุคคลไร้สัญชาติเหล่านั้นบ้างโดยใช้หลักสิทธิมนุษยชน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสาเหตุ และปัญหาที่ทำให้คนไร้สัญชาติไทยไม่ได้รับสิทธิในหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
2. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบที่คนไร้สัญชาติไม่ได้รับหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไข และนำกฎหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชนมาช่วยเหลือ เพื่อคุ้มครองสิทธิจากการที่คนไร้สัญชาติไทยถูกปฏิเสธจากหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

1.3 วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ได้ค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา หนังสือ วารสาร บทความ ดัชนีบทกฎหมาย พระราชบัญญัติ อินเทอร์เน็ต แล้วรวบรวมข้อมูลทั้งหมดในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้วทำความเข้าใจ และวิเคราะห์ถึงประเด็นที่กำลังศึกษาแล้วก็รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นเขียนออกมาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจในการนำประเด็นนั้นๆ มาช่วยแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.4 สมมุติฐานของการศึกษา

คนไร้สัญชาติในประเทศไทยไม่ได้รับสิทธิในหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาและวิเคราะห์ถึงสาเหตุ และปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันว่าคนไร้สัญชาติไทยไม่ได้รับหลักประกันสุขภาพภายใต้โครงการที่มีชื่อว่า หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า พร้อมกับทั้งศึกษาหาแนวทางแก้ไขโดยนำกฎหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องสิทธิมนุษยชนเข้ามาช่วยเหลือคุ้มครอง ในการแก้ไขปัญหาอีกด้วย เพื่อให้คนไร้สัญชาติได้รับหลักประกันสุขภาพจากรัฐ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสาเหตุและปัญหาที่ทำให้คนไร้สัญชาติไทยไม่ได้รับหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าจากรัฐ
2. ทำให้ทราบถึงผลกระทบที่คนไร้สัญชาติไม่ได้รับหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
3. ทำให้ทราบถึงแนวทางในการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิทธิมนุษยชนมาช่วยในการแก้ปัญหา และหามาตรการที่ทำการศึกษาค้นคว้ามาช่วยแก้ไขข้อบกพร่องในบางส่วนที่เกิดขึ้น เพื่อทำให้สิทธิของคนไร้สัญชาติไทยได้รับสิทธิในหลักประกันสุขภาพ ให้มีความเสมอภาคเช่นเดียวกับบุคคลที่มีสัญชาติไทย

1.7 นิยามศัพท์

ปัจจุบันประเทศไทยมีคนถูกจัด หรือถูกเรียกว่า “ คนไร้สัญชาติ ” อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และในสถานการณ์เดียวกันประเทศไทยก็มี “ คนไร้รัฐ ” อาศัยอยู่เหมือนกันดั่งนั้น คนไร้สัญชาติ และ คนไร้รัฐ มีความหมายเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร

นิยามและความหมาย

คนไร้รัฐ หมายถึง บุคคลที่ไม่มีรัฐหนึ่งรัฐโดยยอมรับหรือถูกปฏิเสธความเป็นราษฎร หรือพลเมือง

พันธุทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร กล่าวถึงคนไร้รัฐว่า หมายถึง บุคคลธรรมดาที่ไม่ได้รับการยอมรับให้มีภูมิลำเนาในประเทศใดในโลก กล่าวอีกในหนึ่งคือ บุคคลธรรมดาที่ไม่มีรัฐใดเลยยอมรับที่จะเป็นรัฐเจ้าของภูมิลำเนาของบุคคล ดังนั้น บุคคลจึงไม่อาจมีรัฐที่ทำหน้าที่เป็นรัฐเจ้าของตัวบุคคล ซึ่งเข้ามายอมรับที่จะออกเอกสารพิสูจน์ทราบตัวบุคคล ส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นไม่มีเอกสารพิสูจน์ตนใดๆ เลยอันทำให้ไม่อาจมีสถานะบุคคลที่ชอบด้วยกฎหมายของรัฐใดเลย การใช้สิทธิตามกฎหมายย่อมประสบอุปสรรคในทุกด้าน

กล่าวโดยสรุป ความหมายของคนไร้รัฐ หมายถึง คนที่ไม่มีรัฐใดเลยยอมรับที่จะเป็นเจ้าของภูมิลำเนาของบุคคล ไม่ยอมให้สิทธิอาศัยส่งผลให้บุคคลนั้นไม่มีเอกสารพิสูจน์ใดๆอันทำให้ไม่อาจมีสถานะบุคคลที่ชอบด้วยกฎหมายของรัฐใดเลย

คนไร้สัญชาติหมายถึง บุคคลที่ไม่มีรัฐหนึ่งรัฐโดยยอมรับว่ามีสัญชาติแห่งรัฐนั้น แต่ก็มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมาย “คนไร้สัญชาติ” ไว้ ดังนี้

พันธุทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร นักนิติศาสตร์ที่มีประสบการณ์และทำงานเกี่ยวข้องกับคนสัญชาติ ได้ให้นิยามของคนไร้สัญชาติว่า หมายถึง บุคคลที่ไม่มีสัญชาติของรัฐใดเลยในโลกสังกัด

ทิพากรณ์ ไพริถวิล ให้นิยามคนไร้สัญชาติ หมายถึง คนซึ่งไม่มีสัญชาติของรัฐใดเลยภายใต้กฎหมายว่าด้วยสัญชาติของรัฐที่มีจุดเกาะเกี่ยวโดยแท้จริงกับบุคคลนั้น อันได้แก่กฎหมายของรัฐเจ้าของดินแดนอันเป็นถิ่นเกิดหรือถิ่นที่ตั้งบ้านเรือนของบุคคลหรือกฎหมายของรัฐของตัวบุคคลผู้เป็นบุพการี

จากนิยามของคนไร้สัญชาติข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าหมายถึง บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติของรัฐใดเลยในโลกสังกัด ความสัมพันธ์ระหว่าง คนไร้สัญชาติ และ คนไร้รัฐ จากนิยาม คนไร้สัญชาติและคนไร้รัฐ ที่กล่าวมาข้างต้น บุคคลทั้ง 2 กลุ่มนั้นมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ คนไร้สัญชาติหมายถึง บุคคลซึ่งไม่ได้รับการยอมรับโดยรัฐใดเลยว่ามีสัญชาติของตน แต่หากมีกฎหมายของรัฐใดรัฐหนึ่งบนโลกนี้ยอมรับให้สิทธิอาศัย บุคคลก็อาจตั้งบ้านเรือนในรัฐผู้ให้ภูมิลำเนาโดยชอบด้วยกฎหมาย ดังนั้น พวกเขาจึงเป็นคนไร้สัญชาติ แต่ไม่ไร้รัฐ พวกเขาอาจมีเอกสารพิสูจน์ตนที่ออกโดยรัฐเจ้าของภูมิลำเนา แม้จะไม่มีสัญชาติของรัฐใดเลยในโลก กล่าวคือเป็นคนต่างด้าวสำหรับทุกประเทศ จากคำนิยาม จะเห็นได้ว่า คนไร้สัญชาติบางคนไม่ได้เป็นคนไร้รัฐ เนื่องจากมีรัฐให้สิทธิอาศัยหรือเป็นผู้ให้ภูมิลำเนา แต่หากไม่มีรัฐใดเลยบนโลกยอมรับการให้ภูมิลำเนา บุคคลนั้นก็ไม่มีทั้งสัญชาติและภูมิลำเนาซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นทั้งคนไร้สัญชาติและคนไร้รัฐ

บุคคลไร้เอกสารพิสูจน์ทราบตัวบุคคล (Undocumented Person) บุคคลที่ไม่มีเอกสารแสดงตน (Identification Paper) หรือหลักฐานแสดงตนประเภทใดเลย เนื่องจากไม่ได้รับการบันทึกชื่อ และรายการบุคคลในทะเบียนราษฎรของรัฐใดเลย กล่าวคือ บุคคลที่ไร้เอกสารพิสูจน์ทราบตัวบุคคลนั้นก็หมายถึงคนไร้สัญชาติด้วย

คนไร้สถานะทางทะเบียน (บุคคลที่ถือบัตรเลข 0) สังกศไทยเริ่มรู้จักคนกลุ่มนี้ ในปี พ.ศ.2548 นับจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบยุทธศาสตร์จัดการปัญหาสถานะบุคคลและสิทธิของบุคคล (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548) ซึ่งต่อมาได้นำไปสู่การออกระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจ และจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ.2548 ทางปฏิบัติได้แก่บุคคลที่ไร้เอกสารพิสูจน์ทราบตัวบุคคล หรือคนไร้รัฐไร้สัญชาติที่ต่อมาได้รับการสำรวจ และจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวภายใต้ระเบียบฯ ดังกล่าว

บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนนั้นรวมถึงบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแต่ไม่มีรายการในทะเบียนบ้าน (ท.ร.13 และ ท.ร.14) เนื่องจากว่า ไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันถิ่น

กำเนิด หรือประวัติของบุคคลเลย หรือว่ามีหลักฐานแต่ไม่เพียงพอที่นายทะเบียนจะพิจารณาเพิ่ม
ชื่อในทะเบียนบ้าน

คนต่างด้าว หมายถึง บุคคลที่ยังไม่มีสัญชาติของประเทศนั้นหรือคนต่างด้าวผู้ที่
ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศนั้นแบบชั่วคราว

แรงงานต่างด้าวหรือแรงงานข้ามชาติ หมายถึง บุคคลที่ข้ามแดนมาจากประเทศ
เพื่อนบ้าน เช่น พม่า ลาว กัมพูชา ซึ่งประเทศไทยได้กำหนดให้บุคคลที่มาจาก 3 ประเทศนี้
สามารถขึ้นทะเบียนเพื่อขออนุญาตมาทำงานในประเทศไทยได้ชั่วคราวสถานะของบุคคลที่ว่าเป็น
คือ เป็นคนเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย แต่ได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยได้เป็นการ
ชั่วคราวตามระยะเวลาที่กำหนด บุคคลเช่นว่านั้นนั้นรวมถึงบุคคลที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย
จริงแต่ไม่ได้มาขอขึ้นทะเบียนเพื่อขออนุญาตมาทำงานในประเทศไทยด้วย

ในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญต่อบุคคลไร้สัญชาติเหมือนดังเช่นคนในชาติ
ของตน เพราะประเทศเหล่านั้นมองว่าบุคคลเหล่านั้นเกิดมาน่าสงสารการดำรงชีวิตเป็นไปด้วย
ความยากลำบากอยู่แล้ว ดังนั้นการได้รับสิทธิต่างๆ จากรัฐไม่ว่าจะเป็นการคุ้มครองความ
ช่วยเหลือต่างๆ นั้นพวกเขาเหล่านั้นควรได้รับโดยยึดเป็นหลักของสิทธิมนุษยชน

หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า หมายถึง บัตรประกันสุขภาพที่รัฐบาลออกให้กับผู้
มีสัญชาติไทย ที่ลงทะเบียนใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เพื่อเป็นหลักฐานในการเข้ารับ
บริการสาธารณสุขจากโรงพยาบาล สถานีอนามัย และสถานพยาบาลต่างๆ ในยามจำเป็น โดย
ประชาชนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดจึงจะสามารถใช้สิทธินี้ได้